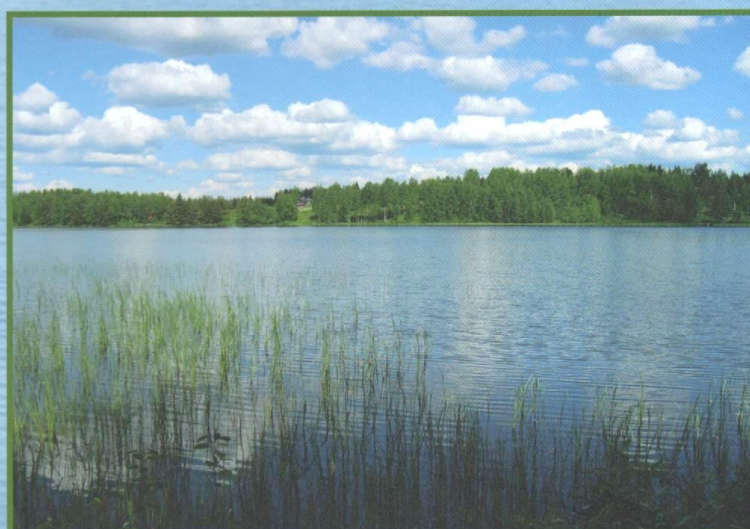

Jorma ja Tuula Piirainen

ESKILIN JÄLKELÄISIÄ

Piira – Piirainen – Piironen – Piironen

Eskil Piira Sukuseura ry

Sisällys

LUKIJALLE	7
1. JOHDANTO	9
2. SUKUTUTKIMUKSESTA JA PIIRAISISTA	10
Eskil Piiran jälkeläisten tutkimisesta ja tuloksista, <i>Jorma ja Tuula Piirainen</i>	10
Totta ja tarua – Piira – Piirainen – Piironen – Piironen -nimien alkuperästä, <i>Jorma ja Tuula Piirainen</i>	12
Piirainen nimen alkuperästä, <i>Mikko Piiraisen runo</i>	14
Piirais-sukunimen kirjoitusasusta, <i>Jorma ja Tuula Piirainen</i>	15
Piiraisesta Tirkkonen – nimenmuutos 1500-luvulla Leppävirran Niinimäessä, <i>Jorma ja Tuula Piirainen</i>	16
Piira-sukunimen johdannaisten määrä ja levinneisyys, <i>Pekka Piironen</i>	17
Eskil Piira – suvun kantaisä ja Marketta Parkitar – suvun kantaäiti, <i>Jorma ja Tuula Piirainen</i>	19
Piiraisten asuttamat tilat ennen 1855 Kuhmossa	27
Piiraiset/Piiriset Nurmeksen isäntäluettelossa	28
3. ESKIL PIIRA SUKUSEURA RY	30
Sukuseuran alku, <i>Jorma Piirainen</i>	30
Sukuseuran kokoukset vuosi vuodelta	31
Sukuseuran hallitukset.....	38
Yhteenveto toimihenkilöistä 2010.....	41
Suvun tunnus ja sen jakaminen.....	42
Runo sukukokouksessa 1991, <i>Veikko Piirainen</i>	44
4. MUISTELMIA, KERTOMUKSIA, HENKILÖKUVIA.....	45
Muistoja Arkkuniemestä, <i>Kerttu Wärn ja Helmi Heikkinen</i>	45
Matti Heikinpoika Piirainen teki Ameriikan Kuhmon Mäntyniemeen, <i>Jouko Toivonen, toim. Jorma ja Tuula Piirainen</i>	47
Kuhmon Lentiiran Piiraiset, <i>Tenho ja Hilikka Piirainen</i>	49
Anna Maria Partosen muistelmia kouluvuosilta, <i>toim. Tuula Piirainen</i>	51
Talo, <i>Anna Partonen</i>	52
Pekka Vesa – sukujuuriltaan Kuhmon Piiraisia, <i>Pekka Vesa, toim. Tuula Piirainen</i>	54
Pekka Piironen – opettaja ja kunnallispoliitikko, <i>Yrjö Ihalainen ja Tuula Piirainen</i>	55
Muistoja elämäni taipaleelta, <i>Pekka Piironen</i>	57
Risto (Krister) Mikonpoika Piirainen (1870 – 1950) ja Riston pojat, <i>toim. Tuula Piirainen</i>	58
Taula-Matti eli Matti Ilmari Piirainen, myöh. Paulamies (1895 – 1980).....	58
Taula-Matin tarinoita, <i>Matti Paulamies</i>	59
Runo-Mikko eli Mikko Jalmary Piirainen (1899 – 1998),	61
Kotilehto, Kesämökkini, Kun olen jo tullunna vanhaksi, <i>Mikko Piiraisen runoja</i>	61
Eino Johannes Piirainen, myöh. Pirola (1901 – 1991) – kanttori ja ketunpyytäjä.....	62
Erkki Eelis Piirainen (1918) – kova metsämies	62
Metsä leivän antajana, <i>Jaakko Piironen</i>	63
Ronkelin Piiraiset raivaajia ja rakentajia, <i>Pekka Piironen</i>	65
Emil Piiraisen elämänvaiheita, <i>Tarja Pussinen</i>	68

Tuomas Piironen (1801 – 1871) Paavo Ruotsalaisen oppilas, Nurmeksen evankelisuuden alkaja, <i>Matti Hiltunen</i>	70
Piirainen – Piironen - Savolainen – Karanko, <i>Tuula Piirainen</i>	72
Muisteluksia Valtimolta, <i>Väinö Karanko</i>	73
Savolainen – Karanko sukuhaara lähikuvassa, <i>Kari ja Jorma Karanko</i>	74
Martti Piironen muistolle, <i>Irma Piironen</i>	76
Antti Piironen (1876 – 1924) perhe Kuopiosta, <i>Anna-Mari Salokannel</i>	77
Heikki Piironen tarina – Nurmeksesta Kolariin ja Amerikkaan?, <i>Seija Jalagin</i>	79
Nurmeksesta nälkää pakoon Koivistolle, <i>Olavi Piironen</i>	81
5. SOTA-AJAN MUISTELMIA.....	84
Talvisodan alkamispäivää ei unohda koskaan, <i>Anna Partonen</i>	84
Sota tuli Katerman Arkkuniemeen, <i>Kerttu Wärn</i>	85
Lentiiran Piiraisen muistoja talvisodan evakkomatkalta, <i>Hilkka Piirainen</i>	86
Talvisodan evakkomatka saramolaisittain, <i>Heimo Piironen</i>	87
Talvisota syttyy Koivistolla, <i>Olavi Piironen</i>	87
Luelahti vaati kalliin veron, <i>Jouko Toivonen</i>	89
Koiviston Piironen veljesten sota, <i>Olavi Piironen</i>	91
Rajan asukkaan ajatuksia, <i>Anna Partonen</i>	94
Talvisodan tappiot Kuhmon rintamalla	95
Suomen sodissa menehtyneet (Piira, Piirainen, Piironen, Piironen).....	96
6. SIIRTOLAISUUDESTA.....	98
Siirtolaisuudesta, <i>Mikko Piiraisen runo</i>	98
Kuhmosta Venäjälle, Uraliin, takaisin Suomeen Ouluun ja Haapajärvelle, Margaretta Piiraisen ja hänen jälkeläistensä elämänvaiheita, <i>Arja Riihijärvi</i>	98
Matti Henrik Piirainen (1872 – 1934?) Mujejärveltä Amerikan kautta Moskovaan, <i>toim. Tuula Piirainen</i>	100
Sadat siirtolaistarinat käyvät Amerikan Pikku-Kuhmoissa, <i>Antero Komulainen</i>	101
Nurmeksesta Fitchburgiin – Piironen yhden haaran tarina, <i>Topi Piironen, toim. Jorma Piirainen</i>	104
Abel Piirainen-Larsonin perheen historia, <i>Richard Robertson ja Elsie Hill</i>	105
Kalle Piiraisen suvun tarina USA:ssa vuosina 1913 – 2010, <i>Robert N. Feyko ja Robert Johnson</i>	109
West Paris, Maine – Piiraisen veljesten koti USA:ssa, <i>Dale Piirainen ja Tuula Piirainen</i>	112
Siirtolaisuus Suomesta Ruotsiin kautta aikain, <i>Jouni Korkiasaari</i>	114
Lopuksi, <i>Mikko Piiraisen runo</i>	118
7. SUKUTAULUT	119
Sukutaulut, kuvia ja lyhyitä juttuja ja selvityksiä.....	119
HENKILÖHAKEMISTO	723
SUKUTAULUJEN LYHENTEITÄ.....	887
LÄHTEET	888

Lukijalle

Sukuseura on pian toiminut kolmisenkymmentä vuotta. Koko sukuseuran toiminta on tähdännyt suvun jäsenten yhteenkuuluvuuden edistämiseksi ja sukututkimuksen tekemiseksi. Sukuseuran toimesta on julkaistu Eskil Piiran jälkeläisten sukutietoja kolmessa erillisessä kirjassa. Ne on aikaa sitten loppuunmyyty ja uuden kirjan tekeminen on ollut mielessä koko ajan. Tässä välissä on jäsenistö voinut tilata esipolvitauluja – ja on niitä toimitettukin!

Tätä kirjaa varten sukuseuran hallitus valitsi toimituskunnan ja puheenjohtajan, joka on toiminut kirjan päätoimittajana. Toimituskuntaan hallitus nimesi seuraavat henkilöt Jorma Piirainen, Kuhmo, pj, Matti Piirainen, Kajaani, Tapio Piirainen, Espoo, Tuula Piirainen, Kuhmo ja Pekka Piironen, Kuopio.

Käytännön toteuttajaksi hallitus nimesi Jorma ja Tuula Piiraisen, jotka käytännössä ovat kirjahankkeen toteuttaneet. Sukuseuran hallituksen työvaliokunta ja hallitus ovat olleet kiinteästi mukana kirjan toteuttamisessa.

Tässä yhteydessä haluan lausua kiitokseni niille kaikille suvun jäsenille, jotka ovat aktiivisesti olleet mukana kirjan materiaalin toimittamisessa ja tekemisessä kirjoituksin ja kuvin. Kiitoksia myös Eskil Piira Sukuseura ry:n hallitukselle antamastanne tuesta kirjan tekemisessä.

Kiitos kuuluu eittämättä myös vaimolleni Tuulalle, joka on uurastanut rinnallani aikanaan antamaansa lupausta noudattaen niin myötäisessä kuin vastaisessakin.

Eskil Piira ja hänen perheensä oli mahtava. Kirjasta tuli esi-isämme mukaisesti iso ja laaja, mutta on se suvun arvon mukainen!

Kuhmossa helatorstaina, eilisen rajun ukkos- ja raemyrskyn jälkeen 2.6.2011

Jorma Piirainen

1. Johdanto

Jorma ja Tuula Piirainen

Tämä kirja on tehty kunnioittamaan menneiden polvien työtä. Siitä paljastuu se laaja sukulaisuusverkko, joka vuosisatojen aikana on muodostunut Eskil Piiran jälkeläisten ja myös muiden sukujen välille. Ketään ei ole tietoisesti jätetty kirjasta pois, mutta omalla aktiivisuudella kirjaan on päässyt mukaan.

Kirja on rakenteeltaan kaksiosainen. Alkupuolella on proosatekstejä suvusta ja sen vaiheista sekä suvun jäsenten kirjoittamia muisteluksia itsestään tai suvustaan. Siihen sisältyy myös Eskil Piira Sukuseura ry:n historia kolmen vuosikymmenen ajalta. Toinen osa käsittää sukutaulut ja nimihakemiston sekä lähdeluettelon. Sukutaulujen yhteydessä on jonkin verran myös lyhyitä tekstejä henkilöistä ja perheistä. Molemmissa osissa on kuvia, jotka pääosiltaan ovat suvun jäsenten julkaistavaksi lähettämiä. Osa kuvista on teknisesti valitettavan heikkolaatuisia johtuen useaan kertaan kopiointista jo ennen kirjaan päättymistä. Teos julkaistaan kirjaversiona, digitaalinen muoto jää tulevaisuuden asiaksi.

Kirjaan on pyritty kokoamaan sellaista materiaalia, jota ei olisi muualla julkaistu. Olemme pyrkinneet välttämään sellaisen yleisen historiankirjoituksen toistamisen, joka on helposti muualtakin saatavissa esim. maakuntahistorian tai paikallishistorian kirjoista.

Kirjassa on sukututkimuksen ja sukuseuran vaiheita sekä jäsenistöltä tulleita suvun jäsenten elämää käsitteleviä artikkeleita ja anekdootteja. Proosaosan sekä sukutaulujen lisätietoina olevat tiedot ovat Sukuseuran teettämistä sukututkimuksista sekä tietojaan toimittaneiden henkilöiden sukuseuralle toimittamaa materiaalia. Kirjassa on kirjan tekijöiden Jorma ja Tuula Piiraisen itse tuottamaa materiaalia, heidän jäsenistön lähettämästä materiaalista toimitamaansa materiaalia sekä parin ulkopuolisen henkilön kirjoittamaa materiaalia. Konstruktio on Jorma Piiraisen.

Kuviin on pääsääntöisesti merkitty myös kuvan kirjaan toimittaneen henkilön nimi. Kirjassa olevat artikkelit ovat käyneet kirjoittajalla ennen niiden julkaisemista hyväksyttävänä. Sukutauluissa olevat tiedot henkilöistä ovat eri lähteistä saatuja.

Olemme keskittyneet Kuhmoon Pudasjärveltä muuttaneen Eskil Piiran ja hänen jälkeläistensä seurantaan. Tutkimus Pudasjärven Piirajärven yhteydestä Eskiliin ja Eskilin taustasta on vielä kesken siinä mitoin, että tässä yhteydessä ei asiaan käydä. Leppävir-

ran jo 1500-luvulta tunnettu Piiraiskanta, joka leviää Liperiin ja Heinävedelle, on myös tutkimatta. Huomattava on, että Savossa ja Karjalassa on samaan aikaan sekä Eskil Piiran jälkeläisiä että nk. Leppävirran haaraa. Mäntyharjulla ja Hämeessä esiintyviä Piirajärven ei myöskään ole liitetty tähän tutkimukseen. Nähtäväksi jää, tuleeko geenitutkimuksesta tämän ongelmatilanteen ratkaisu. Asiakirjatodisteista yhteyttä voi olla erittäin vaikea löytää. Karjalassa asuneet vanhimmat Piiraiset 1600-luvulla ovat myös käsittelemättä.

Eskil Piiran esi-isien ja jälkeläisten sukututkimus ei suinkaan lopu tähän kirjaan. Irrallisia langanpäitä on vielä paljon, kuten Eskilin tausta Pudasjärvellä, siellä eläneiden Piirajärven yhteys häneen sekä Piiraiset ja Piirajärven Savossa ja Karjalassa. Eskilin jälkeläisten monia haaroja on tarkemmin tutkimatta, varsinkin naisten osalta. Siirtolaisiksi lähteneitä on paljon vielä tietymättömillä. Venäjälle siirtyi 1800-luvulla sekä Kuhmosta että Nurmekselta lähes kyläkunnittain väkeä, monia Piiraisia joukon mukana. Heidän tutkimisensa on erityisen haasteellista. Myös uudemmasta 1900-luvun siirtolaisuudesta mm. Ruotsiin ja Australiaan sukuseura ottaa mielellään vastaan lisätietoja ja tarinoita. Myös virheiden korjaamista tehdään, luonnollisesti!

Sukutaulujen lukuohje

Sukutaulujen lukeminen kannattaa aloittaa hakemalla nimihakemistosta haetun henkilön nimi. Hänen kohdallaan on yksi tai useampia numerosarjoja, jotka viittaavat sukutauluihin, joissa kyseinen henkilö esiintyy. Taulut ovat kirjassa juoksevassa numerorjestyksessä. Taulut juoksevat sukuhaaroittain.

Kun henkilön nimi hakemistosta on löytynyt, mennään kyseiseen sukutauluun, joka oli nimen perässä. Sukutaulussa on henkilön yhteydessä esitetty sukutaulun numero, josta henkilö tulee (*Taulusta xx*) ja taulunnumero, jonne kyseisen henkilön tiedot johtavat (*Tauluun xx*). Xx tarkoittaa tässä mitä lukua tahansa.

Henkilön löytäminen nimihakemistosta voi vaatia ponnistuksia nimien kirjoitusasujen vaihteluiden vuoksi. Myös sukunimien (*Piira, Piirainen, Piirainen, Piironen*) vaihtelu tuo lisää haastetta. Naiset löytyvät pääsääntöisesti tyttönimillään. Jos henkilö

on tehnyt nimenvaihdoksen, hän löytyy uudella nimellä. Esim. *Matts Larss Piirainen* muuttui *Matts Larsoniksi* ja löytyisi kohdasta *Larson, Matts*.

Nimien kirjoitusasusta on jouduttu tekemään kompromissi. Tässä kirjassa olevia sukutietoja on kerätty vuodesta 1948 alkaen. 1980- ja 1990-luvuilla julkaistiin painettuja lähinnä monistamalla tehtyjä sukukirjoja, ja 2000-luvulla siirryttiin varsinaisesti tietokoneaikaan. Samalla muuttui myös pari perusteellista asiaa. Toinen on se, että aloimme systemaattisesti kirjata myös äidinpuoleisia sukuhaaroja ja toinen se, että nimien kirjoitusasuksi otettiin mahdollisimman alkuperäiset muodot. Esimerkkinä vaikka nimi *Påhl*. Siitä on käytetty erittäin monia kirjoitusasuja kuten *Paavo, Pauli, Paulus, Paavali*. Alkuperäisasuinen *Pehr* on ollut *Pekka, Petrus, Peter* jne. *Carin* on kirjattu *Kaisaksi, Kaarinaksi jopa Reetaksi*. Tällä hetkellä ei ole nimien normalisointiohjetta, jolla yhtenäisyyteen olisi voinut päästä.

Tähän kirjaan eri vaiheissa kootut materiaalit ovat paljolti aikansa kuvia ja niinpä nimistön kirjoitusasuissa on paljon erilaisia vaiheita. Nyt kirjoitusvaiheessa on pyritty palauttamaan nimet alkuperäismuotoiseksi, mutta paljon on kirjassa vielä nimiä, jotka ovat jääneet muuttamatta. Sukutaulujen tulostuksen aikoihin oli kaikkiaan noin 27500 nimeä tiedostossa, josta sukutaulut muodostettiin.

Virheitä sekä nimet että päivämäärät sisältävät, sen tiedämme varmuudella. Varsinkin varhaisimmissa kirkonkirjoissa on paljon ristiriitoja ja osin puuttuu myös kokonaisia asiakirjoja. Tulipalot ja sodat ovat vaatineet veronsa. Myös tekstin virhetulkinnat ovat mahdollisia. Lisäksi vielä kirjoitusvirheet ovat mahdollisia. Myöskään sukuselvitykset, vaikka olisivat suoraan kirkkoherranvirastoista, eivät ole virheetömiä. Näistä kaikista lähteistä summaten voidaan arvioida, että virheitä on.

Aikaisimmissa sukututkimuksissamme käytössä ollut numerointijärjestelmä, jossa näytettiin nime-

rosarjalla henkilön sukulaisuussuhde, on nyt jäänyt pois. Sukutauluissa voi vielä löytyä merkintöjä ”Oma ID” ja numerosarja perässä. Ne ovat jäänteitä, jotka eivät enää pidä paikkaansa. Niitä on jäänyt sinne siitä vaiheesta tutkimuksen tekoa, kun yritimme pitää numerointia ajantasaisena.

Syntymä- ja kuolinaikatietojen lisäksi on paikkatietoja. Niissäkin on vaihtelua. Lähtökohtaisesti tavoitteena on ollut kirjata paikka siten, että ensin on kylä, talo, paikkakunta, lääni tai maakunta ja maa, esimerkiksi *Korpisalmi 45 Kuhmo, Oulu, Finland*. Joskus myös talon nimi on mukana. Juuri eri ajan kirjauksista johtuen paikkatiedot eivät aina ole juuri tässä järjestyksessä, vaan siinäkin runsaasti vaihtelua. Kuhmo on kirjautunut joko Kuhmoksi, Kuhmoniemi tai varhaisimmassa vaiheessa Sotkamoksi. Lieksan vanhempi nimi oli Pielisjärvi.

Lähdetietoja ei ole merkitty yleisesti jokaisen lähteestä poimitun asian kohdalle, vaan lähdeluettelo on omana kokonaisuutenaan kirjan lopussa. Joissakin tapauksissa lähdetieto on taulussa kuitenkin mainittu ja se on yleensä silloin kirjoitettu *kursiivilla*. Monien asioiden kohdalla kirjattu tieto on koottu useiden eri tietolähteiden perusteella ja prosessoitu kirjoitusvaiheessa lukukelpoiseksi tekstiksi.

Sukututkimustietojen tallentamisessa on käytetty pääosiltaan englanninkielistä PAF-nimistä sukuohjelmaa ja siitä tiedot on siirretty aivan viime vaiheessa suomalaiseen SukuJutut -ohjelmaan, jolla sukutaulut on sitten tulostettu. Sukutaulut ja henkilöhakemisto ovat siis tällä jälkimmäiseksi mainitulla ohjelmalla tulostettuja.

Havaitut virheelliset tiedot pyydetään oikaisemaan lähettämällä joko kirje tai sähköposti sukuseuran Internet-sivuilla olevaan osoitteeseen. Oikaisuun tulisi merkitä taulun numero, virheelliseksi tiedetty tieto ja oikeaksi tiedetty tieto sekä lähettäjän yhteystiedot.